

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Eadem Dom. Lect. 9. bipartita. De triplici Officio Spiritus sancti. Cum venerit ille, arguet mundum de peccato, de justitia, & de iudicio. 1. pars explicat primum officium ejus quod est arguere ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

placere optantes. Excute etiam spiritum tristitia, qui mentem obnubilat dum corda implet. Fac ut inter mundi huius qualibet adversa fortiter & alacriter tibi seruiamus: donec mortalia corpora nostra viuisces propter inhabitantem spiritum tuum in nobis, quando te cum Patre & spiritu sancto agnoscimus auctorem vite & salutis.

à spiritu sancto immisso pungunt homines ad cor reverenti, tenerum esse ad illos, statimque compungit, & per confessionem illorum expungit aculeum. Sic dicebat David: *Convertus sum in armamentis meis dum confiteri spina: delictum meum cognovim tibi facti. Et iniquitatem meam non abscondi.* Quasi dicit: Culpa mea spina figebatur mihi in conscientia, & granabatur super me manus tua die ac nocte: tuncque conversus sum per considerationem misericordie mee & peccati mei, & aperte me reum coram te Domine agnovi, & confessus sum peccatum quod antea tenebam intus celatum: sicque per compunctionem & confessionem inveni remissionem & conscientie tranquillitatem. Hoc modo spiritus sanctus arguit mundum de peccato quod dissimulat, & tenebris deducit illud ad lucem immittens cum his conscientie remorsibus metum iudicii vel inferni, illustratoremque interiorum. Nam sicut cum ad peccatum inducit dæmon, primum eius opus est offundere tenebras mundi: ita primum opus spiritus sancti est lucem reddere, qua hæ fugentur tenebre. Quapropter S. Augustinus agens de tempore, quo in peccatis agebat, dicit: *Erat nubes magna & tenebrosa ante oculos vanitatis mee, ita ut videre non possem solem iustitiae. Et lumen veritatis, involuebar in tenebris filii tenebrarum: tenebras meas amabam, quia lumen non cognoscebam. Cecideram, & cecidit etiam amabam, & ad tenebras per tenebras ambulabam.* De tempore autem loquens quo spiritus sanctus iam incipiebat eius arguere peccata per conscientie stimulos, & lumen infundere eius cordi per illustrationem interiorum ad arguendum priorem statum tenebrarum peccati, sic iterum ait, & seipsum sic arguit: *Intonsisti de super in interiorum aures meas: sicut lux, & facta est lux, & liquefacta est nubes tenebrosa, qua operuerat oculos meos, & vidi tenebras meas, & expansi, & dixi: Vae, vae tenebris meis, in quibus iacui. Vae, vae cecitati, in qua non poteram videre lumen cæli. Vae, vae præteritis ignorantie mee.* Ita ipse in Soliloq. c. 33. Hic ergo esse solet primus modus, primusque effectus spiritus sancti arguentis mundanos homines de peccato & ista peccati, immisso spiritum in conscientiam ad reverentiam, sicutque immisso incense lacis ad tenebrarum depulsionem.

Psal. 51.

LECT 9. tripliciter.

E ADEM DOMINICA.

Cum venerit, ille arguet mundum de peccato, de iustitia & de iudicio. Ioan. 16.

PARS I. Quomodo arguet mundum de peccato.

Primum officium spiritus sancti est, arguere mundum de peccato, hoc est reprehendere amatores peruersos mundi, qui terram & visibilia huius mundi illecebras celo & cælestibus præferunt, illosque convincere peccati, & arguere cæcioris quod istum damnabilem in quod agunt non vident. Vtique hi non solent seiplos agnoscere, nec seiplos iudicare & arguere: immo nonnunquam via ipsorum videtur eis recta, cum nouissima ducant ad mortem. Cum ergo se non corripiant, spiritus sanctus eos corripit, & convincit de peruersitate & errore, ut ad viam veritatis & salutis revertantur. Siquidem meliora, & quandoque efficacissime persuadentia non valent resistere spiritui sancto interius eis loquenti & convincenti. Hæc ergo arguere de peccato conuenit spiritui sancto, quia cum illi conueniat & approprietur bonitas (sicut filio sapientia. Patre omnipotentia) peccatum, quod diuina bonitati plane est aduersum, maxime spiritui sancto aduersari censetur. Idem etiam si eris in literis specialiter spiritum sanctum contrititate dicuntur peccatores, iuxta illud: *Ipsi ad iracundiam provocauerunt eum. Et afflixerunt spiritum sanctum eius.* Ita leguntur Græci, ubi nos habemus: *Spiritum sanctum eius.* Item: *Nolite contristare spiritum sanctum, in quo signati estis in die redemptionis.* In spiritum quidem sanctum non cadit tristitia quantum ræmæ in se est, peccator censetur illum contristare, dum aduersatur eius sanctificationi & bonitati, & cogit eum retrahere gratiam suam animam lætificare remissio se gerit, quasi hospitium expellet offendam & subaritem ex iucundo suo habitaculo, ita ut cogatur amorem vertere in odium & amaritudinem.

Psal. 63.

Epist. 4.

r Spiritus per effectum rectorum mundum arguit.

Varij autem sunt modi quibus solet spiritus sanctus mundi amatores arguere de peccato. Primus est per conscientie remorsus, quibus animam lacinat & pungit, ut postmodum sita gratia vngat, si peccator vicus suum agnoscat: post functionem enim vacationem non denegat, si cor aperitur per compunctionem. Pulsat ipse per hos conscientie remorsus ad officium cordis, quod si quis hos non sentiat, sciat quod spiritus sanctus eum omni ex parte deseruerit, & hoc ipsum est reprobationis æternæ signum. E contra signum est hi peccati sui grauitatem arguente spiritu sancto prædestinationis, mox ubi conscientie remorsus dicebant: *Quid faciemus vixi fratres?* Et hoc qui-

remissionem & conscientie tranquillitatem. Hoc modo spiritus sanctus arguit mundum de peccato quod dissimulat, & tenebris deducit illud ad lucem immittens cum his conscientie remorsibus metum iudicii vel inferni, illustratoremque interiorum. Nam sicut cum ad peccatum inducit dæmon, primum eius opus est offundere tenebras mundi: ita primum opus spiritus sancti est lucem reddere, qua hæ fugentur tenebre. Quapropter S. Augustinus agens de tempore, quo in peccatis agebat, dicit: *Erat nubes magna & tenebrosa ante oculos vanitatis mee, ita ut videre non possem solem iustitiae. Et lumen veritatis, involuebar in tenebris filii tenebrarum: tenebras meas amabam, quia lumen non cognoscebam. Cecideram, & cecidit etiam amabam, & ad tenebras per tenebras ambulabam.* De tempore autem loquens quo spiritus sanctus iam incipiebat eius arguere peccata per conscientie stimulos, & lumen infundere eius cordi per illustrationem interiorum ad arguendum priorem statum tenebrarum peccati, sic iterum ait, & seipsum sic arguit: *Intonsisti de super in interiorum aures meas: sicut lux, & facta est lux, & liquefacta est nubes tenebrosa, qua operuerat oculos meos, & vidi tenebras meas, & expansi, & dixi: Vae, vae tenebris meis, in quibus iacui. Vae, vae cecitati, in qua non poteram videre lumen cæli. Vae, vae præteritis ignorantie mee.* Ita ipse in Soliloq. c. 33. Hic ergo esse solet primus modus, primusque effectus spiritus sancti arguentis mundanos homines de peccato & ista peccati, immisso spiritum in conscientiam ad reverentiam, sicutque immisso incense lacis ad tenebrarum depulsionem.

Secundus modus quo spiritus arguit mundum de peccatis, est per exteriorem prædicationem & instructionem. Sic per Apostolos quos impleuerat spiritus sanctus efficacissimè redargui & convinci se sentit mundus, mox ab ascensione Domini. Loquebatur spiritus sanctus per eos, dabatque eis *Et sapientiam, cui non poterant resistere. Et contradicere omnes aduersarij.* Vade primo die Pentecostes loquente Petro mox tria hominum millia. Principe mundi diabolo derelicto, ad fidem veniunt conversi legimus. Et agnoscetes probationis æternæ signum. E contra signum est hi peccati sui grauitatem arguente spiritu sancto prædestinationis, mox ubi conscientie remorsus dicebant: *Quid faciemus vixi fratres?* Et hoc qui-

2. Per exteriorem prædicationem.

Luce 21.

dem dicebant compuncti corde. Exinde per vni- autem Ananias hæc verba, secidit, & expiravit. Si- ueritatem orbem misit eos Spiritus sanctus, & sic cun- militer & vxori eius postmodum contigit, cum dos, efficaesque reddidit ad redarguendum to- ipla post tritium horatum spatium aduenit, tenta- tum mundum de peccato, vt cum agnoscerent se terque Spiritum sanctum, vt loquitur Scriptura, peccasse. Erant etiam gloria Dei & gratia Christi adfucendo non plus venturum fuisse agtam, ignara se egerit. Hoc ergo est quod hic potissimum inren- quid viro suo contigit. An non hic manifeste dit Christus, dum dicit: *Cum uenerit Paraclitus, apparet Spiritum sanctum per Petrum arguisse co- arguat mundum de peccato.* Idem enim est ac si huius rum peccatum? Et hoc quidem in eorum forte Apollolis diceret: Cum Spiritus, quem ego mir- malum æternum, sed in totius nouelle Ecclesia- tam vobis, impleuerit vos sapientia & gratia, for- bonum. Vnde subditur: *Et factus est timor magnus super omnes qui audierunt.* Nimirum hæc mortis tudine & zelo, linguarum varietate & dono mi- pœna iustitia est ad terrorem Ecclesie nouæ, vt danos eoque conuincet de peccato & errore. Et sanciretur publica disciplina crescente numero. Fi- qui iam timentis mundum & mundi persecutiones delum, & vt hi, qui tum voto offerbant sua, di- pleni tristitia, tunc vos illum illiusque persecutio- scerent non fraudare, nec mentiri Spiritum sancto- nes calcabitis pleni læticia, & ad lequellam vestram. Propter votum autem peccatam mortaliter Anani- Spiritu sancto operante illum trahetis. Neque as, quia ex voto afferre tenebatur quicquid possi- hoc tantum dicitur Apollolis, aut solum de tem- debat. Neque tamen damnatum esse certum est, pore Apollolorum verum est; sed vsque in finem potuit enim ipse eiusque vxor; centum hinc ad inue- facti Spiritus sanctus redarguit mundum de pec- pationem S. Petri, & cum constructione expresse, catis per os eorum, quos in Ecclesia verbi Minis- licque per carnis interitum consultum fuit ipso- tros constituit. Et sicut nunquam desunt pecca- tum spirituum & æternæ salutis, vt nonnulli Patres toris, sic nunquam deerunt veritates Præcones, qui centurum.

Origines, Cassia- nus & alij.

Similiter S. Paulus, cum Elimas Magus ei red- arguant, & peccatores conuincant, iustitiamque steter volens avertere Proconsulem Paulum a fide, Dei, ac eius iudicium efficaciter insculcent. Tales repletus Spiritu sancto inueniens in eum dixit: *Oplene- fuso tempore fuit S. Antonius Paduanus, S. Vin- omni dolo & omni fallacia, sui dolo, inuicem omnia centius Fererius, S. Petrus Martyr.* Tales sunt & uisus, non desinus subvertere vias Domini rectas. modo Apollolici illi Viri, qui Spiritu sancto pleni Et ecce nunc manus Domini super te, & eris cæcus, etiam vsque in nouum orbem penetrant, vt argu- non videns Salem, & que ad tempus. Et confestim ant mundum de peccato, & iustitiam, fidemque cecidit in eum caligo & tenebræ, & circueus qua- Dei commendat. Itaque quilibet fidelis, quando rebat qui ei manum daret. Arguebat ergo cum audiuit pereos, quoniam Ecclesie ministerio iunt Spiritus sanctus de peccato peritiam peccati, id- consti- tui. peccata publicè vel priuatim redargui, que in exemplum aliorum. Vnde non sine emphasi cogitent se Spiritum sanctum audire arguentem de dicitur, quod Paulus in eum motans Spiritu sancto peccato: nam non nisi eius virtute id faciunt, mu- repletus fuerit. Addeat quoque quod Proconuli- auque ab eo sibi impostum petagunt. Vnde ait ve- cum vidisset factum, credidit ad eum super do- rō nisi, vt non solum verbo, sed etiam exemplo & rina Domini. Sicut autem ex m, la vindicta im- piorum arguant de peccato: sic etiam exempla pio- rum impios censentur arguere de peccato. Illa e- nim sunt que dam ratiõa condemnatio eorum. Va- de dicitur: *Viri Nini: Æs surgens in iudicio, & con- demnabit generationem istam, eò quod panitentiam egerunt.*

A. For. 11.

Matt. 12.

Quod peccatum specialiter Spiritus S. arguit.

Ioan. 8.

33. Per exempla specialis vindictæ.

A. For. 5.

Tertius modus quo Spiritus sanctus arguit mun- dum de peccato, de iustitia neglecta, de iudicio contempto: est per exempla specialis vindictæ im- pio- rum. His concutiuntur, qui ea considerant: vt e- pociatis emergant, & iustitia manifestentur, alioqui iudicio Dei fururi obnoxij; quod quidem quando- que iam proximum est, dum lone e abesse paratur. Sic Apollolis per Spiritum sanctum impulsus non- nunquam fulminat grauisimã in impios via- dictam, vt conuinceret eos de peccato, & vt alijs forent exemplo.

Sic S. Petrus cum Ananias & Sapphira eius vxor vendito agro defraudarent de pretio partem tan- tum dolose afferentes ad pedes Apollolorum, di- citur: *Anania cur tantum Satanæ seruum, morimini in peccato vestro.* Hoc peccatum Spiritus sanctus corripuit, & fraudare de agri pre- tii? Non est mentiris hominibus, sed Deo, Audieris. miraculis sine Christo non esse vili spem salutis. Vnde.

2. De cha-
ritate. in
sua. negli-
gentia.

Dicamus secundum, quod Spiritus sanctus arguet mundum de iustitia neglecta vel abjecta: hoc est homines mundo immixti ab eo convincentur quod iustitia opera non fecerint, nec divinae gratiae cooperati fuerint, quia illam vel oblatam non acceptarint, vel acceptam non conferuarint. Certè meritò arguitur mundus quod tot remedia salutis à Christo sibi preparata negligat, tot beneficia divina parvi faciat, tot gratiae donis ve abutatur, vel non utatur. Hac enim sua ingrati-
tudo & Christo iniurius est, eiusque sanguini quali in vanum effuso ut hæc acquireret dona, & Spiritui gratia contumeliam facit. Quapropter sæpe sentio monet & inculcat Apostolus, ne in vacuum gratiam Dei recipiamus, ne acceptis gratia beneficijs ingrati simus post magisterium Filij Dei post effusum in nos Spiritum sanctum, post tot efficacissima salutis remedia, quibus fructus crucis & sanguinis Christi nobis applicari potest. Si Moyses olim caelum & terram invocabat in testes contra ingratitude Indorum, qui legem acceptam comminabant, & beneficia quaedam temporalia: quanto magis hæc invocari possunt contra filios novi Testamenti, qui tot tantaque beneficia gratiae coelitus acceperunt, & ingrati manent? Vnde Apostolus: Propter abundantiam spiritus nos observare ea quae auisimus, ne forte percellamus. Si enim qui per Angelos dictus est sermo factus est spiritus, & si omnia prævaricatio & inobedientia accepit iustam mercedis retributionem, quomodo nos effugiemus, si tantam neglexerimus salutem?

Heb. 10.

Deus. 32.

Heb. 2.

Propterea etiam Sanctis vitis maxime curæ fuit fructuosæ uti Dei gratia & donis: Et ne Spiritus sanctus eos tandem posset de neglectu arguere & confundere, ipsi se ipsos sollicitè arguebant, & continuo extimulabant. Sic S. Franciscus sæpe solebat se his verbis admonere: *Lacroni si tantam gratiam contulisset Altissimus, quantum tibi contulit, multa te gratior foret Franciscus, multoque sanctior.* hæc ratione se humilians & extimulans, dicebat se omnium peccatorum maximum. Ita tradit S. Bona ventura cap. 6. vitæ eius. Adhuc idem cap. 10. quod adeo diligens diuinæ gratiæ cultor fuerit, ut nullam visitationem sancti Spiritus cum socordia præteriret: sed etiam in itinere positus cum aliquos sentiret diuinæ gratiæ afflatus, socijs præcedentibus gradum figebat, ut illis attentius frueretur. Sic etiam S. August. de iustitia neglecta dicit nos arguendos à Spiritu sancto, per comparationem eorum, qui in iustitia profecerunt gratiæ donis vti, nosque convincendos, quod eorum exemplis ad negligentiam excurriam vti non fuerimus. Sic enim loquitur: *Medit. c. 4. Tot iudicijs in prædicta bo, quot me præcesserunt in opere bono. Tot arguentibus confundar, quot mihi præuenerunt bene viuendi exempla. Tot convincant te iudicibus, quot me mouerunt proficuum sermonibus, eque imitandos dederunt iustis sensibus præordinatis à Deo. Et præceptis nobis prædictis.*

Dicamus tertio, quod arguentur à Spiritu sancto mundus de iustitia, quia amirum nulla in mundo seruatur iustitia, vel valde est rara. Videre enim est passim, quomodo per vim & intumiam potentiores & ditiores opprimant inferiores & pauperiores, quomodo in negotio quilibet proximam circumueniat, quomodo furum & rapinam regnent, quomodo impij iustitiam pro munerebus, & iustitia iusti auferatur ab eo, quomodo verum sit illud impiorum: *Opprimamus pauperem iustum & non parcemus viuis, nec veterani reuerentur: canas muli temporis.* Sit autem fortitudo nostra lex iustitia. Nimirum pari penè patii procedere videtur in mundo potentia & iustitia: est lex iustitia fortitudo, quæ quod infirmum est, opprimitur. Sic etiam videtur est quam sit verum illud: *Viti sub sole in loco iudicij impietatem, & hoc loco iustitia iniquitatem, & dixi in corde meo, iustum & impium iudicabit Deus, & tunc erit tempus omnino rei. Hæc: Vidi calumnia quæ sub sole geruntur, & lachrymas innocentium, nec possum resistere eorum violentiæ, &c.* Hæc porro omnia idem arguet Spiritus sanctus, quia Christum ad Patrem discedit, nec amplius in terris conuersabitur, ut caelesti sua doctrina & voce hæc arguat, sicut sæpe arguit multitudine Pharisæorum, & eos reprehendit de simulata iustitia, dicens suis: *Nisi abundauerit iustitia vestra plus quam scribarum & pharisæorum, non intrabitis in regnum caelorum.* Munus ergo est Spiritus sancti, hæc omnia postea arguere per linguam Apostolorum & Apostolicorum virorum: quia Spiritus menti, quam replet, non solum vim diuinæ charitatis infundit interius, verum etiam carnali timore depulso ad increpandam prauitatem malorum for-
situdinem præstat.

Sap. 1.

Eccl. 9.

Eccl. 4.

Matt. 9.

Tertium Spiritus sancti officium est arguere mundum de iudicio. Manifestabit enim euidenter post hæc vitam superesse iudicium omnium, ut verborum, cogitationum, quod vix mundus credit. Sic nempe loquuntur mundi sectatores & amatores quasi nulla post hæc vitam superesset vita, nullaque viæ transactæ foret ratio reddenda. Vnde B. Gregorius 4. moral. c. 34. sic ait: *Omnes, qui per vasa agitis, esse Dei iudicium nescitis. Si enim penitens potius tremens examini posset, illam diem vitæque timendo præuocet. Vitari namque terret iudicium, non nisi ante iudicium potest. Ad id non conuertitur, sed precibus placatur. Cum verò in illo tremore examine sedet, & videri potest, & placari non potest, quia facta præuocorum, quæ diu sustinuit tacere, simul omnia reddet iratus. Manifestabit autem Spiritus sanctus arguendo impios, Christum esse iudicem constitutum à Patre viuorum & mortuorum, quod quis, cuius causa tanquam impij iudicata est, causam iudiciumque recipiet, ut loquitur Iob. Hoc manifestauit Spiritus sancto per os Petri: quem occiderunt suspendentes in ligno, hæc Deus proficuum sermonibus, eque imitandos dederunt iustis sensibus præordinatis à Deo. Et præceptis nobis prædictis.*

PARS III

Quomo-
do Sp. S.

arguat

mundum

de iudi-
cio. i. lu-
dicium

quod m-
diu vix

credit,

manife-
stabit.

Iob. 36.

are & resisti, quia ipse est qui est constitutus iudex vivorum & mortuorum, &c. Adhuc autem loquente Petro verba hæc, cecidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum. Nempè spiritus erat qui per os Petri loquebatur, impios arguens, fideles instruens. Idem manifestavit spiritus sanctus per os Pauli arguens Athenienses in Ateopatu de hoc iudicio & potestate iudicandi Christo compissa: quando ait: *Et tempora quidam huius ignorantis despicies Deus, nunc annuntia: hominibus ut omnes ubique penitentiam agant, eo quod statuitur in quo iudicaturus est orbem in equitate, in quo in quo statuitur fidem præbens omnibus, iustitiam quoque amovitur.*

tum si esset præterens. Et hoc est quod Christus dicebat: *Nunc Princeps huius mundi eieciur foras.* Rursum ligavit eum ne per suos demones totam extirpat vim contra ecclesiam, & ne seducat gentes quas ante subiectas tenebat, sed permittere cogatur, ut illæ liberæ ad Christum converti possint, utique fides Christi toto orbe per omnes gentes propagetur, urait S. Aug. serm. de tempore. Tradunt non ignobilis interpretes, de fide in passione & morte Christi Angelum quemdam de celo descendisse, qui Satanam in gehennam alligaret, ne ex ea egredi posset usque ad tempus Antichristi. Hoc factum certum, eius vires omnino ex tunc imminutas fuisse.

10m. 72

Ad. 17.

2. Cor. 10.

2. Pet. 2.

Luc. 10.

Apoc. 20.

Vlterius cum S. Aug. dicamus, quod spiritus S. arguet mundum de iudicio: hoc est, convincet mundum per iudicium & condemnationem diaboli: si enim Angelo non pepercit peccanti, sed rudensibus inferni detractum in tartarum tradidit cruciandum & in iudicium voluit reservari: sic nec iniqui parceret, qui sequuntur illum. Hic est ergo Princeps mundi qui iam iudicatus est: Princeps scilicet eorum qui ordine perverso mundum iniquius quam mundi diligunt. Conditorum, Hic iudicatus est à Domino qui ait: *Videbam Satanam tamquam fulgur de celo cadentem.* Hic iterum iudicatus est ab ipso & condemnatus, cum ipse ex idolis eum eieceret & obmutescere faceret, prout factum est in ipsius ingressu in hunc mundum, & in ingressu in Ægyptum. Hic rursus iudicatus est & condemnatus ab ipso, dum demonia eieceret ex humanis corporibus, & dum discipulis dedit potestatem eos eiecendi, & calcandi omnem virtutem inimici. Hic ultro iudicatus est & condemnatus, dum de corde filium per fidem & dona Spiritus S. expulsum est, ut iam ultra fidele eum non sequantur, tamquam Principem, sed abominetur ut Tyrannum & conculcet sub pedibus, nunquam imbellem, victum, & convictum. Denique hic iudicatus est & condemnatus, quia eius vires Christus detruit, eius spolia dissipat, eius arma confregit, eius fortitudinem alligavit. Nam Principem demonum inferno & abyso conclusit iuxta illud: *Vidi Angelum descendere de celo, habentem clavem abyssi, & catenam in manu sua.* & apprehendit draconem serpente antiquum, qui est ababolus & Satanus, & ligavit eum per annos mille, & misit illum in abyssi, & clausit, & signavit, ut non seducat amplius gentes, donec consummatur mille anni. Hic est Lucifer, per imperium divinum & vim eius coercitivam & detentivam detrusus in abyssi inferni per mille annos: sive per universum tempus regni Christi usque ad Antichristum: millenarius enim numerus universitatem significat, vel ponitur numerus definitus pro indefinito. Christus itaque ademit in terræ, iuxta scripturam in homines à demonum Principe, & eum religavit personaliter usque ad tempus Antichristi, ne tantum nocere possit quan-

dam si esset præterens. Et hoc est quod Christus dicebat: *Nunc Princeps huius mundi eieciur foras.* Rursum ligavit eum ne per suos demones totam extirpat vim contra ecclesiam, & ne seducat gentes quas ante subiectas tenebat, sed permittere cogatur, ut illæ liberæ ad Christum converti possint, utique fides Christi toto orbe per omnes gentes propagetur, urait S. Aug. serm. de tempore. Tradunt non ignobilis interpretes, de fide in passione & morte Christi Angelum quemdam de celo descendisse, qui Satanam in gehennam alligaret, ne ex ea egredi posset usque ad tempus Antichristi. Hoc factum certum, eius vires omnino ex tunc imminutas fuisse.

Cur mihi maledicunt homines: Cur mox ubi visus est, quid accidit, infans dicitur, maledictus diabolus. Ego certe nihil possum, nisi ipse sponte subdat immo cogor fateri, quod ab eo tempore quo Deus homo factus est, vires meæ attrite sunt, nec urbes possideo aut alia loca, immo de deserto expellor. Ibi iam locum sibi diligentibus viris Religiosis. Itaque conquærantur de se in peccatis suis, non de me qui imbellis sum & incanis. Hæc referens solitus fuit S. Antonius discipulis suis, ut testetur S. Athanasius, dicebatque illis: *Hæc oratio ut arax aduncatus est à Domino, & capistro ligatus ut tumentum, & quasi mancipium fugitivum vincitus, & armilla labia perforatus nullum omnino fidelium devorare permittitur. Nunc inhorribilis us Passor ad ludentem irruit à Christo, calcans Christum, & calcandi omnem mundum substratus genit.* Hæc S. Antonius.

Ex his ergo patet verum esse: *Princeps mundi iam iudicatus est, condemnatus alligatus.* Sicut Leonia. Volo alligato illudunt pueri aut puellæ, sic demoni anima iusta, Vnde ad Iob. sic loquitur Dominus de Behemor: *Nunquid illudosi quasi avi ligabis eum ancillis tuis?* Quis dicat: *Tu id efficere non poteris, ego autem efficiam: quia cum pueris & ancillis meis tradam in ludum, ut ei insulent. Quod factum esse ex gestu Sanctorum satis manifestum est, non de multis adolescentibus & adolescentulis legimus, quomodo malignum vicine, & Principi huius sæculi insularent, eum non solum à se, sed etiam à corporibus, & animis aliorum eiecendo. Si itaque Princeps huius mundi iam iudicatus est, & condemnatus, iure à Spiritu sancto arguuntur, qui adhuc ei adhaerent, qui adhuc eum ut Principem sibi præficiunt, beneplacitum eius adimplendo. Ipsi quoque damnationi eum illo sunt obnoxii, quia condemnato capite membra quoque condemnata censentur. Domino iudicato servi illi qui in scelere ei obsequiuntur & cooperantur merito iudicati censentur si eisdem sunt culpæ participes, eisdem etiam peccata sunt rei. O perversum iudicium mundi, magna cœcitas, de qua merito reprehenditur, quod præ Christo sequi non desinat demonem, &*

Vigias in Apic & alia.

Iob. 40.

Conclu-
no.

cum sciat illum æternis ignibus deputatum, nihilominus ei adheret!

Concludo, & hoc vobis ad Christum dirigo, Domine Iesu, qui ad Patrem abiisti ut Spiritum sanctum mitteres nobis instructorem & monitorem: fac ut efficaciter audiamus eum arguentem nos de peccatis, quæ contra eius bonitatem admisimus, ipsum repellendo à nobis, & quodammodo contumitudo: audiamus quoque eum arguentem nos de neglecta iustitiæ operibus, gratia eius divinæ non cooperando: audiamus denique arguentem nos de iudicio Dei rigoroso, quod ante oculos cordis nostri non proponimus. Fac ut eum arguentem eum persequeremur, jam nos ipsos acriter arguamus, emendando peccata præterita, excitando nos studiosius ad profectum in virtute & iustitia, præveniendò re iudicem, & amara tua postmodum iudicia. Sic doceat nos Spiritus sanctus quem misisti, perfecta fide credere, in perfecta spe tendere ad te, perfecta charitate amplecti te, ut reuocantes Principi huius mundi, qui iam iudicatus est & condemnatus, cum illo non iudicemur & condemnemur, flammisque æternis addicamur.

Exempl.

Si volumus exemplum Spiritus sancti efficaciter arguentis de peccato, de iustitia, de iudicio, unum ex Principibus huius mundi, audiamus quid virtute Spiritus S. gestum sit erga Guilielmum Aquitaniam Ducem per S. Bernardum. Fautor ipse schismatis prosequeretur, & e sedibus eiciebat legitimos Episcopos grandi peccato, iustitia manifestata, iudicio peruersissimo. Cum vero monita sperneret hominum, necesse fuit ut argueret & convinceret eum Spiritus sanctus, cui haereticus rebellis fuerat: Invasit ergo Spiritus Domini Bernardum Abbatem, & in hoc spiritu ingressus templum Domini, ad altare sacrum oblaturus & supplicaturus accessit. Peracta consecratione, & pace facta ac diffusa in populum, homo Dei iam non se agens ut hominem. Sed Spiritus impulsus sequens, corpus Domini super patenam ponit, atque ignea facie, flammis oculis, ad Deum foris agentem accedens, his eum verbis aggreditur & redarguit: Rogauimus te, & speruisti nos: Supplicauit tibi seruum tuum ante te aduocata multitudo, & contempsisti. Ecce ad te processit filius Virginis, Caput & Domini Ecclesia quam tu persequeris. Adest Iudex tuus, in cuius nomine omne genu curuatur, caelestium, terrestrium, & infernorum. Adest Iudex tuus, in cuius manus illa anima tua adueniet. Nanguid & ipsum sicut & seruos eius spernes? Lachrymabantur omnes, & præstolabantur animis suspensis exitum rei, aliquid diuina cœli expectantes. Videns autem Dux Abbatem in spiritu vehementi procedentem cum corpore Domini, expavit: & dirigit, membrisque metu dissolutis quasi amens solo pro uoluit. Eleuatus à militibus rursus in faciem ruit, nec quippiam alicui loquens, aut intendens in aliquem, saluis desiluitibus

cum profundis sillas gemitibus, epilepticus uidebatur. Tum rix Dei propitius accedit, & pede pulsans achuem, surgere iubet, & stare supra pedes, ac Dei audire lenitiam. Ecce, inquit, praesens Flavienensis Episcopus, quem ab Ecclesia tua expulisti, reconciliare ei in oculo sancto. Et cum ad sedem suam tu ipse reducio: & satisfaciens Deo, reddere pro contumelia gloriam, ac in uniuerso principatu tuo di cordas & diuisos ad caritatis reuoca unitatem. Subdere Innocentio electo à Deo Pontifici sicut uniuersaei obedit Ecclesiae. Audiens hæc, auctoritate Spiritus S. & Sanctorum Sacramentorum præsentia victus & conuictus, paruit, & in pacis osculo recepit Episcopum, eademque qua cum abiurauerat manu cum totius exultatione civitatis ad sedem propriam rediit: pacemque toti Aquitaniam & celestem reddidit diuina ob schisma Petri Leonis. Ac postmodum mutatione dexteræ excelli sic est ad meliora conuersus, ut mundo derelicto, Monasticum inderit habitum, loricaque contiuad ad nudam carnem gestans exercitijs penitentiae præluxerit uniuersis orbi. An non hic dignus Dei est? An non elucet hic virtus Spiritus sancti arguentis de peccato, de iustitia, de iudicio. Vide Sur. 10. Februar. Item in vita Bernardi. l. 2. c. 6.

DOMINICA V. POST PASCHA.

Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit uobis. Ioan. 15.

Omne quidem tempus orationi ad Deum fundenda est idoneum, ita ut dixerit salmista: Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo. Et iterum: Per singulos dies benedicam te Domine, & lauabo nomen tuum in seculum & in seculum seculi. Interim Ecclesia à Spiritu S. directa certis de causis certos dies designat, quos uult orationi publicæ & speciali esse coniectas: Sic tres dies præuio festo Ascensionis Dominicæ vocat dies rogationum, & destinat tamquam dies precum, in quibus plebem cum Clero uult conuenire, & per Processiones, Litaniae atque preces specialiter Deum invocare, pro totius Ecclesiæ ac Reipublicæ necessitatibus. Hinc Rogationes & Supplicationes dicuntur, in quibus præuente vexillo Crucis, tamquam militæ Christianæ signo, & Imperatoris nostri Labaro Exercitus Christianus educatur laudes diuinas decantans. Hoc vexillum primo sequitur Clerus, tamquam primam aciem constituens, eamque nobiliorum, quia est Ordo Deo coniunctior, Mox subsequitur Magistralis, tamquam retum sacrarum Protector & Propugnator. Exinde communis plebs suos sequitur Duces & tribunos, fidem cum illis publice proficiens, & Cleri præuentis sanctæ intentioni suam certam coniungens. Inuocatur autem Deus tunc, ut speciali benedictione loca sanctificet: ut fructus terræ donet & conseruet: ut bella pacificet, & R.

LEOT. 14.
De 4. conditionib.
efficacis orationis.
PARS I.
Oratio
debet fieri
cum ass.
tuo & attentione.
Ejal. 33.
Ejal. 144.

Ordo processionum
& rogationum
omni quid docent.